
ART Nætnetverk, Sønderser

7.11.2019

Styrking av sosial kompetanse og forebygging av mobbing og utestengelse

Ramme for dagen

Teorigrunnlag 9:50 - 11:30 Teorigrunnlaget for å lage en inkluderende skole.	Eksempler fra praksis 11:30-13:30 Hvordan skolen har bygget et system rundt trening på sosial kompetanse, for å sikre at alle elever opplever å bli inkludert i et trygt og godt skolemiljø.
Grruppearbeid 13:30-14:10 Ulike dialogoppgaver som har som mål: <ul style="list-style-type: none">- Bli bedre kjent med hverandre på tvers av arbeidssted.- Reflektere over hva dere gjør bra, og hva som kan bli bedre på eget arbeidssted.- Lage treningsoppdrag til å ta med "hjem"	Oppsummering 14:10 - 14:30 Gjort- Lært- Lurt

Hommersåk skole

- 172 elever
- Historie i veggene
- Skole siden 1907.

Tok datteren ut av skolen for å beskytte henne

De ansatte ved Hommersåk skole har varslet om vold, trusler og trakassering, og lite ressurser til oppfølging av elever med spesielle behov. Denne uken toppet det seg da en elev ble tatt ut av skolen.

OPPDATERT: 18 JUN 2014 13:42 - PUBLISERT: 31 JAN 2014 20:36

Hommersåk-lærere krever bedre ledelse

Elever og lærere ved Hommersåk skole utsettes for vold, trusler og trakassering. Oppfølging av elever med spesielle behov er for dårlig. Rektor er for lite til stede. Nå krever lærerne bedring.

OPPDATERT: 11 JAN 2014 20:13 - PUBLISERT: 11 JAN 2014 20:13

Mobbesak på Hommersåk skole kan bli politianmeldt

Slag, spark, kvelertak og trusler. En elev ved Hommersåk skole blir utsatt for så grov mobbing at foreldrene nå truer Sandnes kommune med politianmeldelse. En eller flere mobbere kan bli flyttet til andre skoler.

OPPDATERT: 18 JUN 2014 23:14 - PUBLISERT: 18 JUN 2014 23:14

Ny rektor ikke skremt av mobbesaker

Arve Sæther lar seg ikke skremme av mobbesakene ved Hommersåk skole. Nå er 46-åringen ansatt som rektor der han selv var elev på 1970-tallet.

OPPDATERT: 24 JUN 2014 12:57 - PUBLISERT: 24 JUN 2014 12:57

Hommersåk skole klar for ny start

Økt kompetanse og fokus på forebyggende arbeid skal skape et tryggere læringsmiljø for elevene som har slitt med mobbeproblemer.

OPPDATERT: 14 AUG 2014 22:50 - PUBLISERT: 14 AUG 2014 22:50

Noen verdier og holdninger som preger skolen; vår pedagogiske plattform

- "Alle elever er våre elever!"
- "Fanklubbskole"
- Teoretisk forankring
- Verdsettende ledelse
- AART og sosial kompetanse
- Lavaffektiv tilnærming
- Ansvarsprinsippet
- Toleransevinduet
- Viktigheten av begreper

En liten oppgave:

Ordsky

Inkudering

- Delta i et fellesskap
- For skole: delta i skolens læringsfellesskap sammen med de andre elevene.

- Sosial tilhørighet
- Sosialt fellesskap (med jevnaldrende)

- Forventning om at en har noe å tilføre fellesskapet.

Inkludering vs integrering

Øke fellesskapet

Øke deltakelsen
(gi og få noe fra det samme fellesskapet)

Øke demokratiseringen

Øke utbytte for hver enkelt.

Ansvarsprinsippet

Ved å ta ansvar, kan vi påvirke. Dersom vi synes at andre skal løse problemene vi opplever, mister vi den muligheten og blir maktesløse.

Vi skal unngå pedagogiske metoder, som plasserer ansvaret utenfor oss selv. Derfor skal vi unngå straff, konsekvenser, irettesettelser og det å ringe hjem til elevenes foresatte når vi ønsker å påvirke en elevs atferd.

Bo Hejlskov Elvèn

Korrigeringer

Barn/ unge og voksne lærer på forskjellig måte av korrigering. (Van Duijvenvoorde m fl. 2008)

- Barn lærer av å få vite at de har gjort noe riktig
- Voksne lærer av sine feil.

Vi lærer alle gjennom avvik. For barn er det ikke et avvik å gjøre feil på samme måten som for oss voksne.

Negative korrigeringer kan derfor bare føre til bekreftelser på at man er verdiløs i det man gjør.

- Si fra når noe er riktig. Ros og gi positiv feedback.

Kjeft

- Kun avledende effekt?

Negative effekter:

- Manglende entusiasme. Negativ spiral - lav selvfølelse. Skoleelever arbeider dårligere dersom de får kjeft.
- Svak konsentrasjonsevne. Det er mulig at barn med konsentrasjonsvansker får oftere kjeft enn andre. Da gjør man deres svakheter enda svakere.
- Liten utholdenhet.

- Somatiske problemer. Det betyr at kjeft er skadelig.
- Behovet for å bli sett.

Barn uten noen form for diagnose vet i 50% av tilfellene ikke hvorfor de får kjeft. De har ikke evne til å lytte på grunn av den voksnes sinne. Dette er neppe lettere for barn med nevropsykiatriske bekymringer. (Sigsgaard 2003, 2007)

Straff

- Straff har ikke ønsket effekt på den som straffes.
- Positiv effekt av straff er den allmennpreventive effekten.

For at det skal være en allmennpreventiv effekt, kreves det at du har evnen til å forstå at det som gjelder andre også gjelder deg. Og atferden som straffes må være en atferd du kan ha.

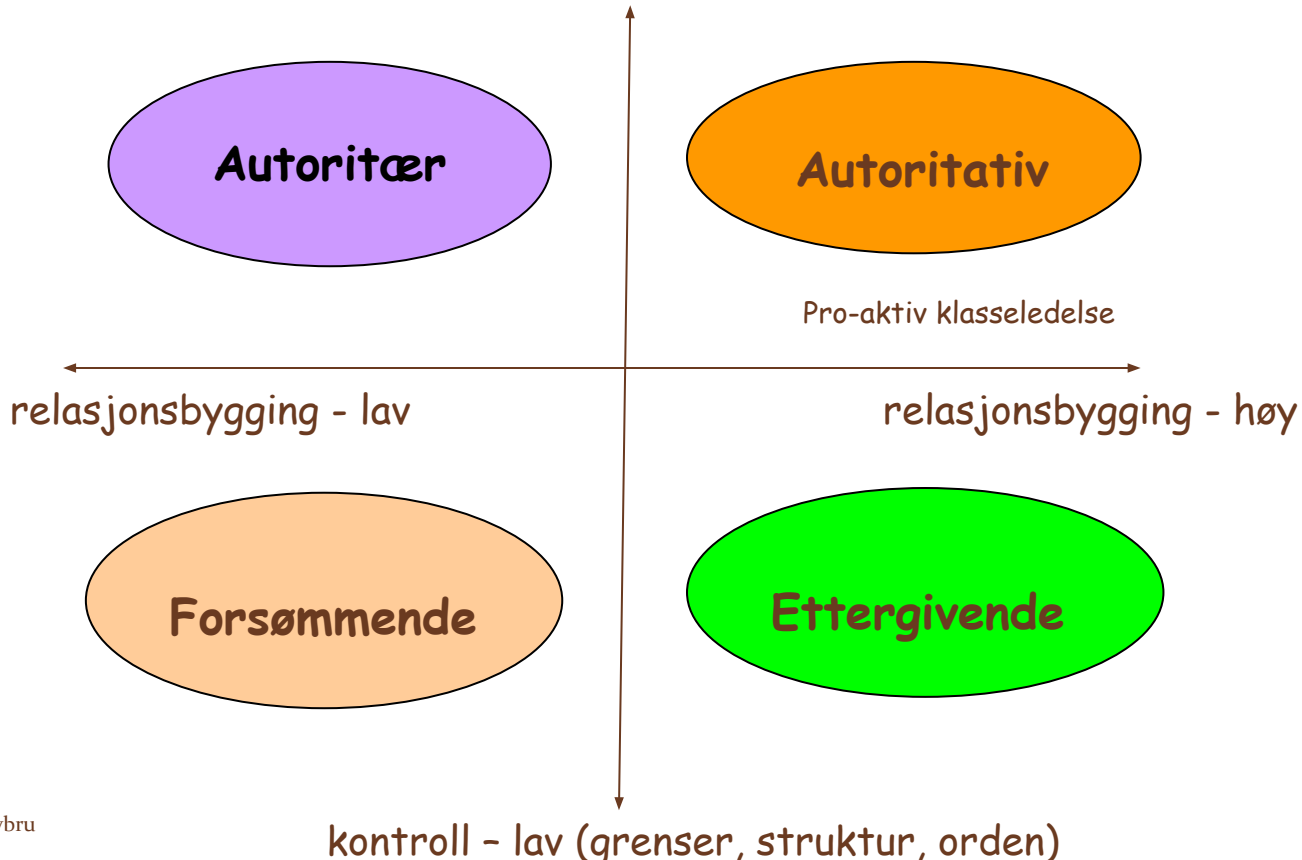
Mennesker med nevropsykiatriske problemer ser ikke at det som gjelder andre, gjelder dem også.

Studier viser at straff ofte leder til kriminalitet på sikt.

Voksenrolle

(Diana Baumrind)

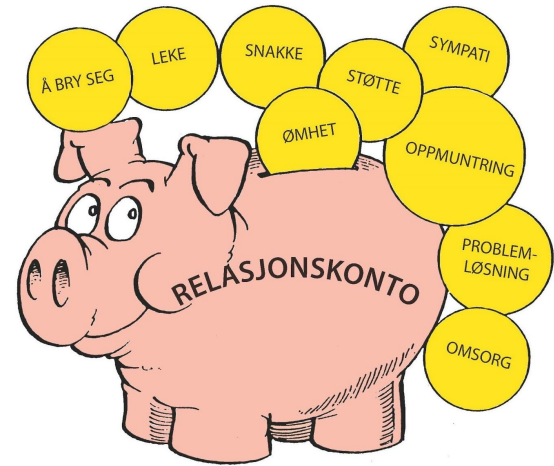
kontroll - høy (grenser, struktur, orden)

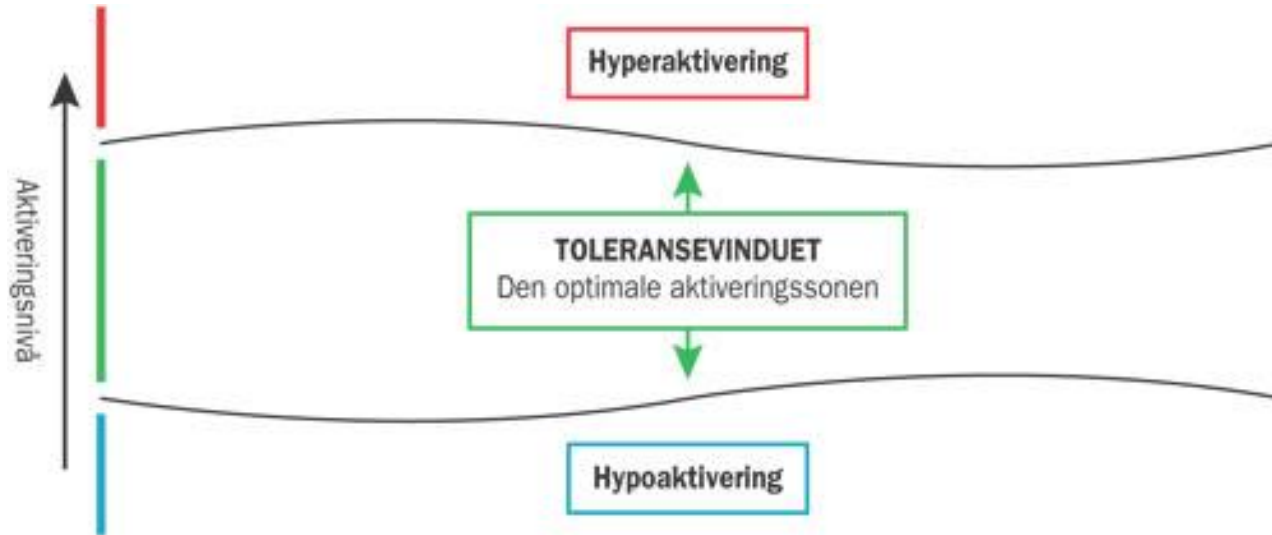
kontroll - lav (grenser, struktur, orden)

Relasjon og relasjonskompetanse

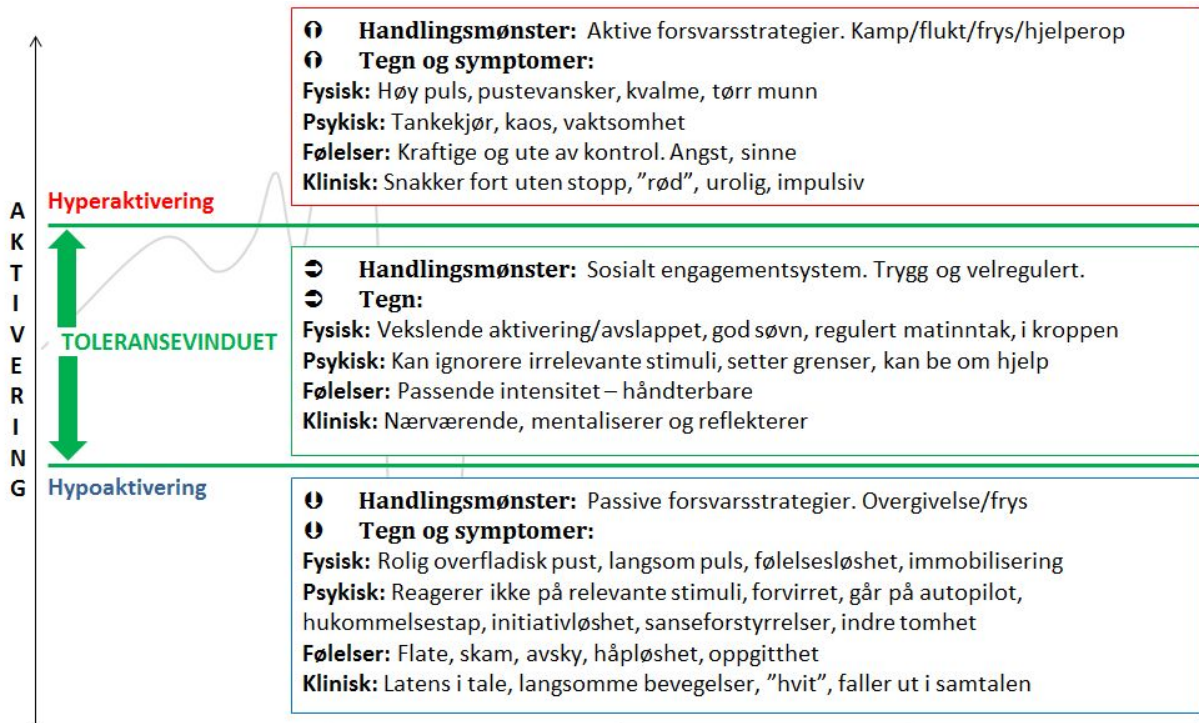
- Definisjon av relasjon
- Basert på tillit, omsorg og trygghet og krever menneskeinteresse
- Innskudd og uttak av banken!

Toleransevinduet

Toleransevinduet

Hva er stress?

- Krav og forventninger (indre og ytre)
- Stressvariabler:
 - Kontroll
 - Sosial støtte
 - Når verdier blir truet
 - Opplevd mening
- Emosjoner knyttet til stress:
 - Sinne
 - Tristhet/depresjon
 - Angst

- Stress påvirker kommunikasjonen
 - Redusert perspektivtaking - mindre empati (jo høyere på stress, dess mer egosentrisk)
 - Teamarbeid kan bli et problem
 - Flytsonen

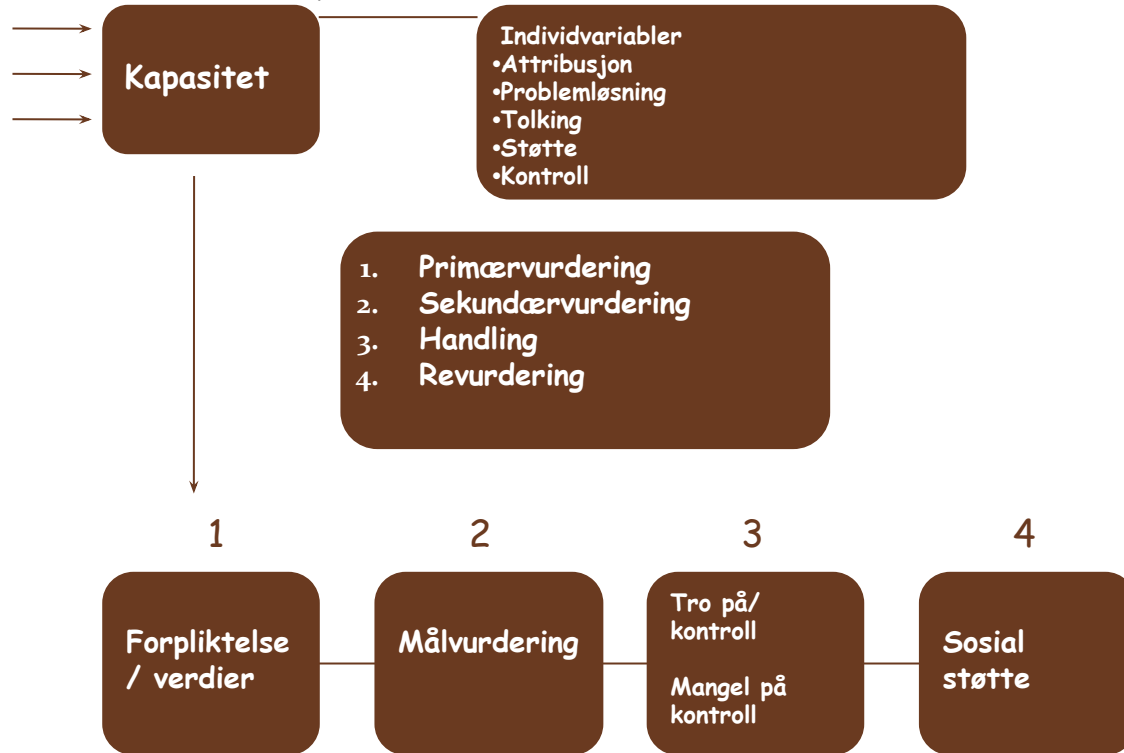

- Vaksine mot stress
 - Tilknytning/relasjon
 - Sosial støtte
 - Opplevd kontroll over situasjonen
 - Realistiske mål

Transaksjonsmodellen

Lazarus og Folkman, 1984/ Cassidy og Lazarus, 1999)

Grunnleggende belastningsfaktorer

- Svak forståelse for sammenheng
- Eksekutive vansker
- Bristende struktur
- Søvnvansker
- Sanseoverbelastning
- Hverdag med for høye eller for mange krav
- Familierelaterte problemer
- Tenåringstilværelse
- Ensomhet
- Å føle seg utenfor
- Store følelser i omgivelsene
- Desember
- Store livshendelser
- Pollenallergier
- Smertetilstander
- Relasjonsproblemer

Situasjonsbestemte belastningsfaktorer

- Krav
- Konflikter
- Å ikke forstå
- Hodepine, tannpine og andre forbigående smerter
- Plutselige lyder
- Vikarer
- Personale/ medelever man ikke liker
- Plutselige endringer
- Å ikke strekke til
- Mat
- Urettferdighet
- Høytider og fester
- Fysiske konflikter/ holdesituasjoner

Sårbare elever er i størst fare for å bli ekskludert

- Elever med ulike vansker
 - Lærevansker
 - Emosjonelle vansker
 - Psykisk utviklingshemming
- Tospråklige elever
- Andre utsatte grupper

Historie i veggene - oppdrag: framtiden
Hommersåk Skole

Sosial kompetanse

TÅLMODIGHET

“Det trenger vi når vi må
vente på noe”

Hommersåk Skole

Historie i veggene - oppdrag: framtiden
Hommersåk Skole

Sosial kompetanse

MOT

“Når vi tør å gjøre noe
som er bra (eller har lyst til)
enda vi synest det er litt
skummelt”

Hommersåk Skole

Historie i veggene - oppdrag: framtiden
Hommersåk Skole

Sosial kompetanse

ANSVARSBEVISSTHET

“Det er når vi tar ansvar
for det vi gjør og passer på
det vi har”

Hommersåk Skole

Historie i veggene - oppdrag: framtiden

Hommersåk Skole

Sosial kompetanse

UTHOLDENHET

**“Det er når vi holder ut selv
om vi har lyst til å gi opp”**

HKS

Hommersåk Skole

Delmål:

- Jeg kan fullføre en oppgave jeg har begynt på.
- Jeg kan jobbe uten å la meg forstyrre av andre.
- Jeg leser oppgaveteksten flere ganger før jeg ber om hjelp.
- Jeg kan følge en instruksjon.
- Jeg kan ta imot en beskjed.
- Jeg gir ikke opp når jeg møter motgang.

Sosiale ferdigheter:

- Å gjøre det du blir bedt om.
- Å takle en annens sinne.
- Å forhandle.
- Å takle en anklage.
- Å konsentrere seg om en oppgave.
- Å takle å mislykkes.

Hvorfor populære elever tar initiativ til utestengelse

- Hvorfor er det nesten alltid noen som blir utestengt i en klasse?
- Populære elever kan være spesielt ekskluderende
- Relasjonell aggresjon - belønningen er egen status
- Status-stress
- Utestenging for å sikre seg selv

- Hvorfor er det nesten alltid noen som blir utestengt i en klasse/gruppe?
- Populære elever kan være spesielt ekskluderende
- Relasjonell aggresjon - belønningen er egen status
- Status-stress
- Utestenging for å sikre seg selv

“Man kan få en ledende posisjon fordi man er sett på som kul, beundret og mektig. Det er disse som ofte er relasjonelt aggressive. Det går imidlertid også an å bli populær og ledende fordi man er hyggelig, hjelpsom, støttende og inkluderende. Dette vises tydelig i forskning. Samfunnet burde derfor legge krefter og energi inn i å tidlig hjelpe barn med lederegenskaper til å utvikle en slik pro-sosial ledelse der de blir verdsatt fordi de er inkluderende.”

Tove Flack

Hvordan kan voksne være ansvarlige for utestengelse?

- Avviste (peer-rejected) elever får mer korrigerende henvendelser fra lærer.
- Lærer gir mer oppmerksomhet til gutter, elever med atferdsproblem eller lærevansker.
- Elever som er kompetente får mer varm og positiv oppmerksomhet inkl. positiv affekt fra lærer.
- Motiverte og engasjerte elever får mer positiv involvering fra lærere, som igjen engasjerer elevene og denne "loopen" kan gjøre at disse elevene stadig "rykker fra" de andre.
- Elevers observasjon av lærers relasjon til en spesiell elev påvirker deres forhold til læreren og kan dermed ha innflytelse på hvorvidt de søker hjelp, lar seg motivere, jobber godt osv.
- Elevers observasjon av lærerens feedback til visse elever påvirker deres holdning til disse elevene, dvs læreren setter gjennom sin L-E relasjon en norm for andres relasjon til den bestemte eleven.

Den norske opplæringsloven §9A

- I Norge er det lovfestet nulltoleranse for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.
- Alle elever skal oppleve [tilhørighet](#) og skolene må jobbe systematisk hver dag med å skape et godt skolemiljø, forebygge mobbing og krenkelser og ha gode systemer for å håndtere situasjoner og hendelser når elever opplever krenkelser.
- Godt skolemiljø - de voksnes ansvar
- Aktivitetsplikt'
- Skjerpet aktivitetsplikt dersom voksne er de som krenker

Skolens standarder og system

Infoside, Hommersåk skole

- Plan for sosial kompetanse
 - Karakteregenskapene
 - Sosiale mål og trening
 - Utlånsbod/fotball/dans
 - Friminuttsvaktene og deres viktige rolle
- Trivselsundersøkelse høst/vår
- Ressursgruppa
- Aktivitetsplaner
- Utfordringer med å få alle med

Gruppeoppgave

Hva er bra på min arbeidsplass med tanke på å sikre god inkludering og at alle opplever et trygt og godt miljø?

Hvorfor?

Hva kan bli bedre for å få til god inkludering og at alle opplever et trygt og godt miljø?

Hvordan?

Avslutning

Ordsky